

Udal Biztanleriaren Eguneratzea

Emaitzen analisia

Aurkibidea

HURBILKETA HISTORIKOA	2
EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO BIZTANLERIA	3
ESKUALDEETAKO BIZTANLERIA	6
UDALERRIETAKO BIZTANLEAK	7
Udalerri handiak	10
Udalerri ertainak	10
Bitarteko udalerriak	11
Udalerri txikiak	12

UDAL BIZTANLERIAREN EGUNERATZEA

Udal biztanleria eguneratzean zentsuek eta, 1996. urtera arte, errolda-berritzeek emandako biztanleria kopurua urtero zehazten jarrai daiteke. Gainera, demografiako fenomeno naturalek eta migrazio-fenomenoek Euskal Autonomia Erkidegoko biztanle kopuruan zein eragin izan duten eratzeko aukera ematen du, betiere eremu ezberdinak aintzat hartuta: lurralde historikoa, eskualdea eta udalerrria.

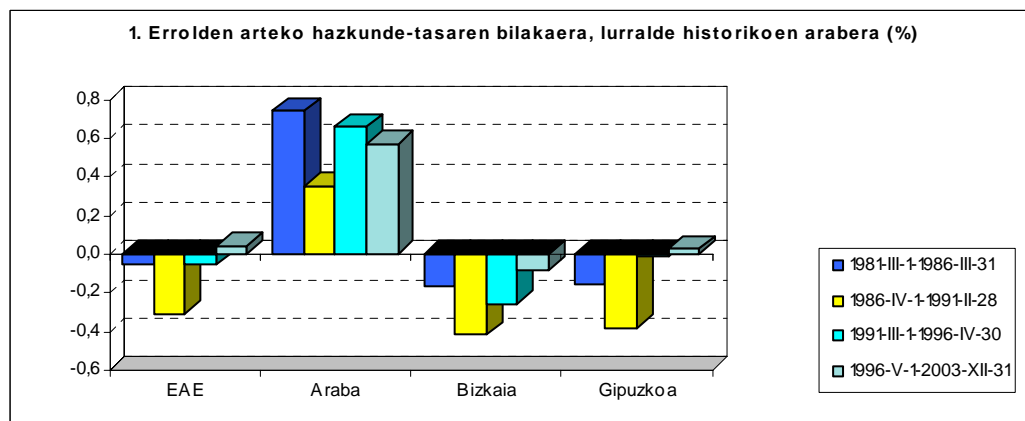
Beraz, helburua da Euskal Autonomia Erkidegoko udalerrietan errolden arteko aldiari dagoen zuzenbideko biztanle kopuruari buruzko datu eguneratuak urtero ezagutaraztea, eta erreferentzia gisa urte bakoitzeko abenduaren 31 hartzea. Edukiari dagokionez, webgunean biztanleriaren kopuruak eta biztanleria kopuruaren aldakuntzak eragin dituzten osagaien banakapena ematen dira, lurralde historiko, eskualde eta udalerrriaren arabera; horrez gain, lurralde mailako biztanleriaren egitura ere ikus daiteke bertan, sexuaren eta adinaren arabera.

Azterketa hau errazago irakurri ahal izateko ezinbestean azaldu behar da biztanleriak izan dituen aldaketak espazioaren arabera hartu direla eta gehitzea handienetik txikienera sailkatu dela: Euskal Autonomia Erkidegoa, lurralde historikoak, eskualdeak eta, azkenik, udalerrriak (euron tamainaren arabera sailkatuta).

1981, 1986, 1991 eta 1996ko zentsu eta errolda-berritzeetan lehenbiziko hurbilketa historiko bat egin ondoren, azterketan bi data hartu dira erreferentziatzat; batetik, 1996ko maiatzaren 1etik biztanleriaren eguneratzea egin zen 2003ko abenduaren 31ra bitarteko errolden arteko aldia, eta bestetik, EUSTATEk argitaratutako biztanleriaren azken eguneratzetik urtero izan diren aldaketak.

1. HURBILKETA HISTORIKOA

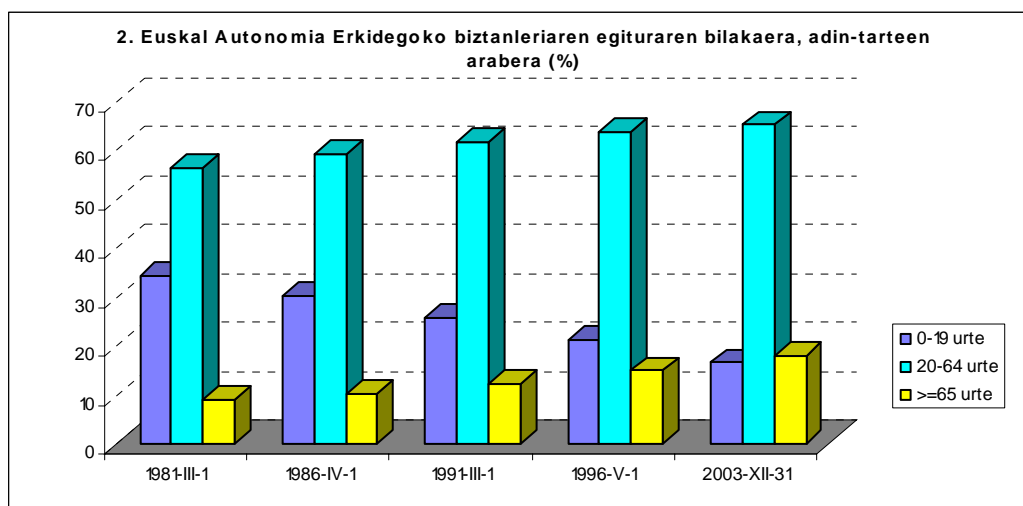
Biztanleria kopuru handien bilakaera, gure Erkidegoan 80. hamarkadaren hasieran hasi zen biztanleria gutxitzeko joeran moteldu egin da. Ildo horretan, Euskal Autonomia Erkidegoko errolden arteko hazkunde-tasak -erroldaren azken berritetik biztanleriak urtero izan duen batez besteko aldaketaren ehunekoa ematen duenak- azken aldiari zeinua aldatu du. Aztertu diren errolden arteko lehenengo hiru aldietan (1981-1986, 1986-1991 eta 1991-1996), tasa horiek %-0,1 eta %-0,3 artean ibili ziren. Eta errolden arteko azken aldiari, hau da, 1996ko maiatzaren 1etik 2003ko abendura bitartean %0,04koa izan zen.

Iturria: Eustat

1981 eta 2003ko azkenaldia bitartean Euskal Autonomia Erkidegoan 36.897 pertsona gutxiago izan zen, hau da, biztanleria %1,7 gutxitu zen. Gainerako lurralde historikoetan ez bezala, Araban etengabe gehitu zen biztanleria kopurua, aztertu diren errolden arteko aldi guztietan biztanle gehiago izan baitzuen; hain zuzen, 1981etik 2003ko abendura 36.537 pertsona gehiago izan zituen, %14ko gehikuntza izanik. Aldi berean Bizkaiak eta Gipuzkoak biztanleria galdu zuten; galerarik nabarmenena Bizkaikoa izan zen, 56.341 pertsona gutxiago (biztanleria guztiaren %4,7) izan baitzuen. Gipuzkoak aldi horretan 17.094 biztanle gutxiago izan zuen, hots, biztanleria osoaren ia %2,5 galdu zuen.

Euskal Autonomia Erkidegoko biztanleriaren egiturari dagokionez, adin-tarte handien arabera banaketaren bilakaerak adin txikienetan biztanle kopurua nabarmen eta etengabe galdu dela erakutsi du, baita adinekoenen kopurua gehitu egin dela ere. 1981etik 2003ra, 0-19 urte arteko Erkidegoko biztanleen kopurua %34tik %17ra jaitsi zen; era berean, aldi horretan 65 urteko eta hortik gorako biztanleen kopurua bikoiztu egin zen, %9tik %18ra igaroz.

Iturria: Eustat

EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO BIZTANLERIA

1996ko maiatzaren 1eko azken errolda-berritzearen arabera, Euskal Autonomia Erkidegoan 2.098.055 biztanle zeuden. Hasierako kopuru hori geroago zuzendu egin zen errolden arteko aldietan eman ziren ondoko aldaketen ondorioz; izan ere, aldaketa hauek erroldak berritzean izan ziren berezko okerrengatik (eskuarki gutxiespenengatik) eta geroko erroldaren kudeaketagatik eman ziren. Ildo horretan, 2003ko abenduaren 31ra arte 32.331 ahazte eta 16.859 okerreko bikoizketa eta sartze izan ziren eta, horrela, berritze honen egunera arte biztanleria erreal 2.113.527 biztanlekoa izan zen.

Zuzendutako kopuru horretatik abiatuta biztanleria eguneratu egin zen, betiere oinarrizko demografia-osagai hauek aintzat hartuta: hazkunde begetatiboa eta migrazio-saldoa. 1996-5-1eko errolda-berritzearen eta 2003-12-31ko biztanleriaren eguneratzearen artean, Euskal Autonomia Erkidegoan 6.857 pertsona gehiago izan ziren, guztira 2.120.384 biztanle izanik. Errolden arteko aldi honetan jaiotzen eta heriotzen arteko ezberdintasunen ondorioz biztanleriak izan dituen aldaketak zeinu negatibokoak eta aldaketa guztien %35ekoak izan ziren; zehatzago esanda, 7.813 biztanleko galera izan zen. Egoitza aldaketaren ondorioz gure Erkidegoan izan ziren sarrera eta irteeren arteko saldoa, aitzitik, zeinu positibokoa eta gainerakoaren %65ekoa izan zen; hau da, 14.670 pertsonako saldoa izan zen.

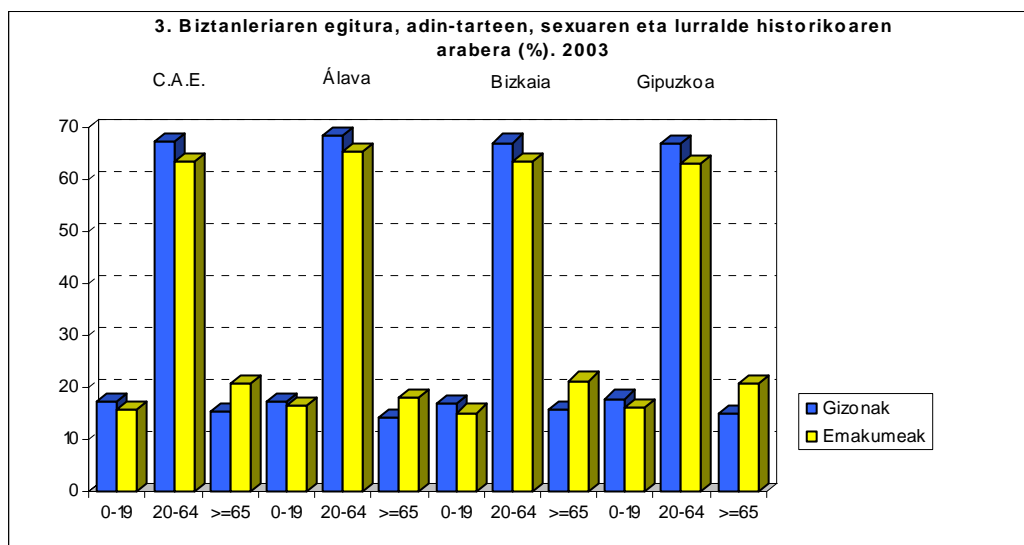
Errolden arteko azken aldian, 1996ko maiatzaren 1etik 2003ko abenduaren 31ra bitartekoan, Euskal Autonomia Erkidegoko biztanleria osoak %0,3ko gehikuntza izan zuen. Araban %4,4ko gehikuntza izan zen eta Gipuzkoan biztanleria kopuru ia berdina mantendu zen (%0,2). Alabaina, Bizkaiak biztanleriaren %0,6 galdu zuen.

2003ko abenduaren 31n Euskal Autonomia Erkidegoan biztanleriak lurraldeka zein banaketa zuen aztertuz gero, Bizkaiak zuen Erkidegoko biztanleria osoaren erdia baino gehiago (%54), Gipuzkoak %32 eta Arabak gainerako %14.

Eguneratze horretan ageri diren Euskal Autonomia Erkidegoko zuzenbideko biztanle guztiak sexuaren arabera banatuz gero, 1.036.715 gizonak ziren eta 1.083.669 emakumeak; beraz, emakumeen erlazioa 1,05ekoa zen, hots, 100 gizon bakoitzeko 105 emakume zeuden. Bizkaietan 100 gizon bakoitzeko 106 emakume zeuden; Gipuzkoan 100 gizon bakoitzeko 104 emakume eta Araban 100 gizon bakoitzeko 101 emakume.

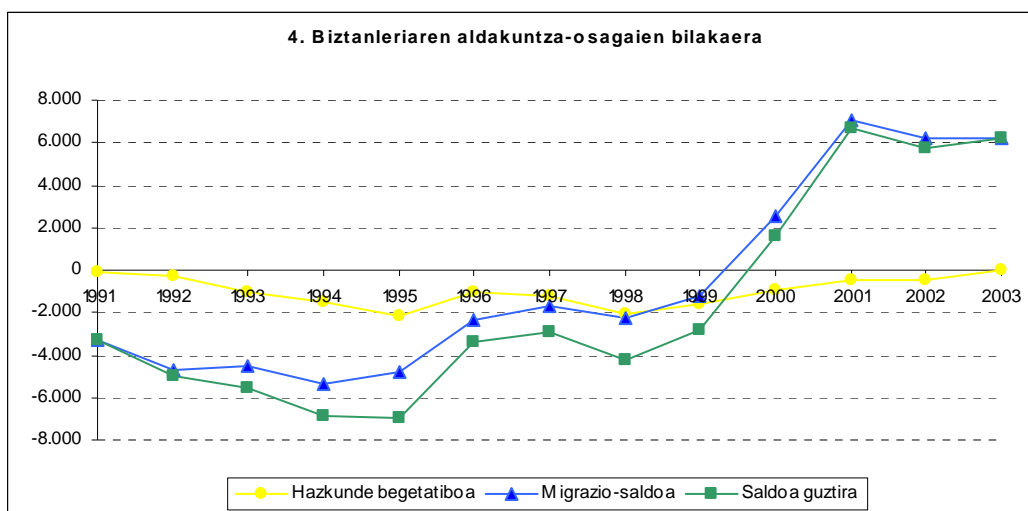
65 urte edo gehiago dituzten biztanleen artean, hauek bizi-itxaropen handiagoa dutela kontuan hartuta, gizonak baino (%15) emakume gehiago zegoen (%21).

Hain zuzen, 2003. urtean Erkidegoko biztanleriaren piramideak honako datu hauek eman zituen: biztanleen %17ak 0-19 urte zituen, %65ak 20-64 urte eta %18ak 65 urte edo gehiago. Arabak, Bizkaiak eta Gipuzkoak ez bezala, gutxien zaharkitu den biztanleriaren egitura zuen; izan ere, lurralde honetako adinekoen ehunekoa %2koa izan zen, Erkidegoko batez bestekoa baino txikiagoa.

Iturria: Eustat

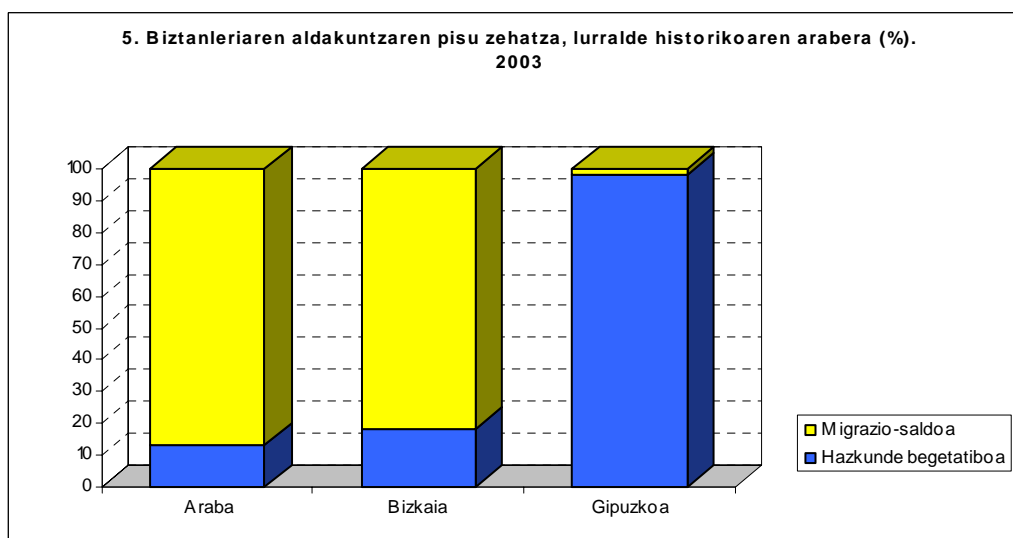
Alabaina, urteko aldaketak aintzat hartuta, 2003. urtean 2000. urtean hasi zen biztanleriaren gehikuntzarako joera bermatu zen. Udal biztanleriaren azken eguneratsetik (2002ko abendua) Euskal Autonomia Erkidegoan 6.213 biztanle gehiago izan ziren (%0,3), balantze begetiboaren eta migrazio-balantzearen baturak emaitza positiboa eman baitzuen. Euskal Autonomia Erkidegoko hazkunde demografiko osoa migrazio-saldoak eman du.

Iturria: Eustat

Urteko aldaketa positiboa izan zen hiru lurralde historikoetan, baina aldaketaren osagaiei dagokienez ezberdintasunak izan ziren. Araban 2.578 pertsona gehiago izan ziren eta, beraz, biztanleriaren gehikuntza erlatibo handiena izan zuen lurralde historikoa izan zen (%0,9); Bizkaian 3.142 biztanle gehiago izan ziren (%0,3) eta Gipuzkoan 494 pertsona gehiago (%0,1). Horrenbestez, Euskal Autonomia Erkidegoaren biztanle kopuruak izan zuen suspertzea hiru lurralde historikoen ekarpenetatik eman zen.

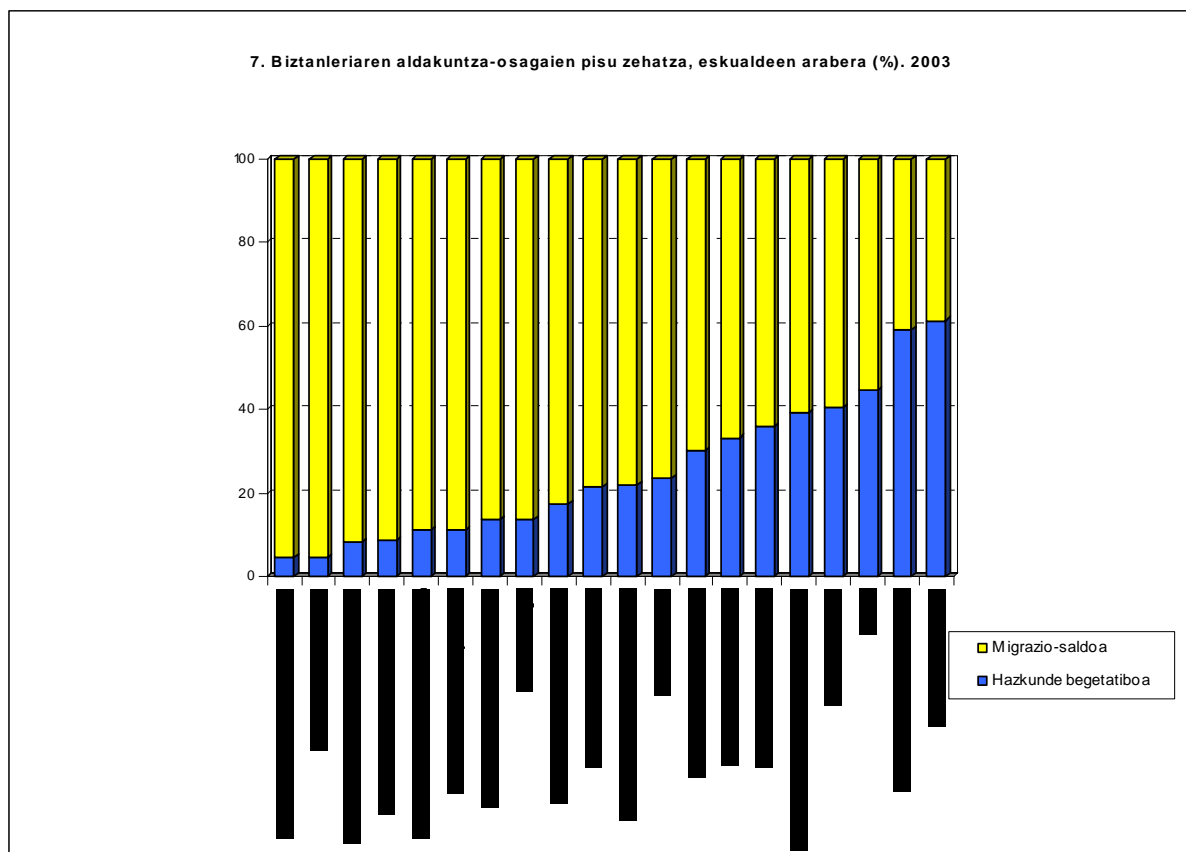
Arabian eta Bizkaian migrazioaren ondoriozko sarreraren eta irteeren arteko balantzeak eman zuen biztanleriaren aldakuntza; Gipuzkoan, aldiz, 2003. urteko jaiotzen eta heriotzen arteko ezberdintasunak eman zuen aldaketa.

Iturria: Eustat

Azken eguneratzetik, soilik lau eskualdetan gutxitu zen biztanle kopurua: Deba Beherean, Deba Garaian, Donostialdean eta Goierrin. Osotara, 1.194 biztanle gutxiago izan zituzten (%0,2). Gainerako eskualdeen biztanle kopurua gehitu egin zen; 7.407 pertsona gehiago izan zituzten, hau da, biztanleen %0,5 gehiago.

Iturria: Eustat

Biztanle kopuruaren aldaketa-osagaien zeinuari dagokionez, eta Tolosaldea salbuespen izanik, biztanle gehiago izan zuten eskualde guztietan eman ziren migrazio-saldo positiboak; hala ere, ez zituzten denek eduki jaiotza eta heriotzen arteko balantze positiboak, hala nola: Arabako Ibarak, Arabako Mendialdea, Arratia Nerbioi, Bilbo Handia, Enkarterriak, Arabako Errioxa, Gernika-Bermeo eta Markina-Ondarroa. Bestalde, biztanle gutxiago izan zuten eskualde guztietan migrazio-saldo negatiboak eman ziren.

UDALERRIETAKO BIZTANLEAK

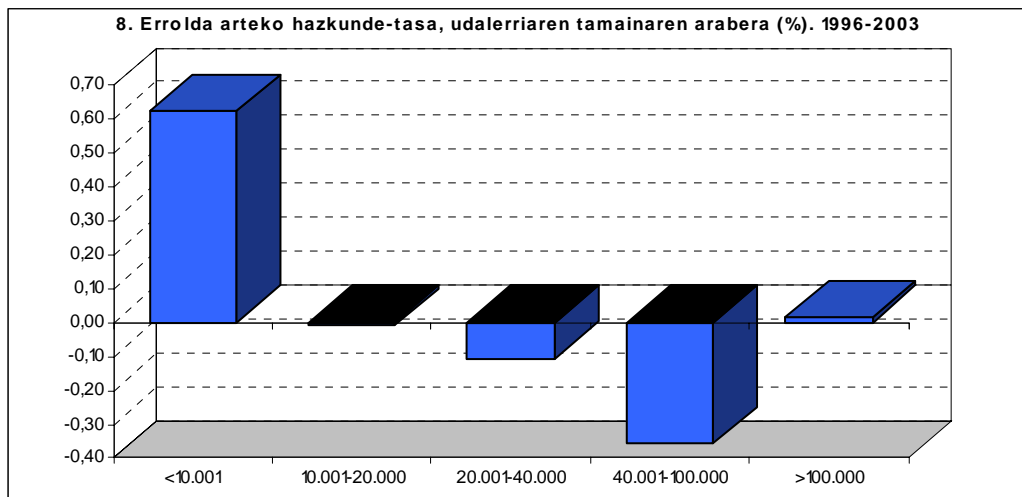
Euskal Autonomia Erkidegoa osatzen duten 250 udalerrietako 89k errolden arteko hazkunde-tasa negatiboak izan zituzten, hau da, 1996ko maiatzaren 1eko azken errolda-berriztetik biztanle kopurua gutxitu egin zen. Udalerrri batek biztanle kopurua berdin mantendu zuen eta 160 udalerritan, ordea, biztanle kopurua gehitu egin zen.

Udalerrri guztiak bost kategoriatan sailkatu ditugu:

1. udalerrri handiak: 100.000 biztanletik gora,
2. udalerrri ertainak: 40.001-100.000 biztanle,

3. bitarteko udalerriak: 20.001-40.000 biztanle,
4. bitarteko udalerriak: 10.001-20.000 biztanle,
5. udalerri txikiak: 10.001 biztanletik behera.

10.001 biztanle baino gutxiago dituzten udalerrietan eta, neurri txikiagoan bada ere, 100.000 biztanle baino gehiago dituzten udalerrietan biztanle kopurua gehitu egin zen; beste guztietan, aldiz, 1996ko maiatzaren 1eko azken errolda-berriztetik biztanle kopurua murriztu egin zen.

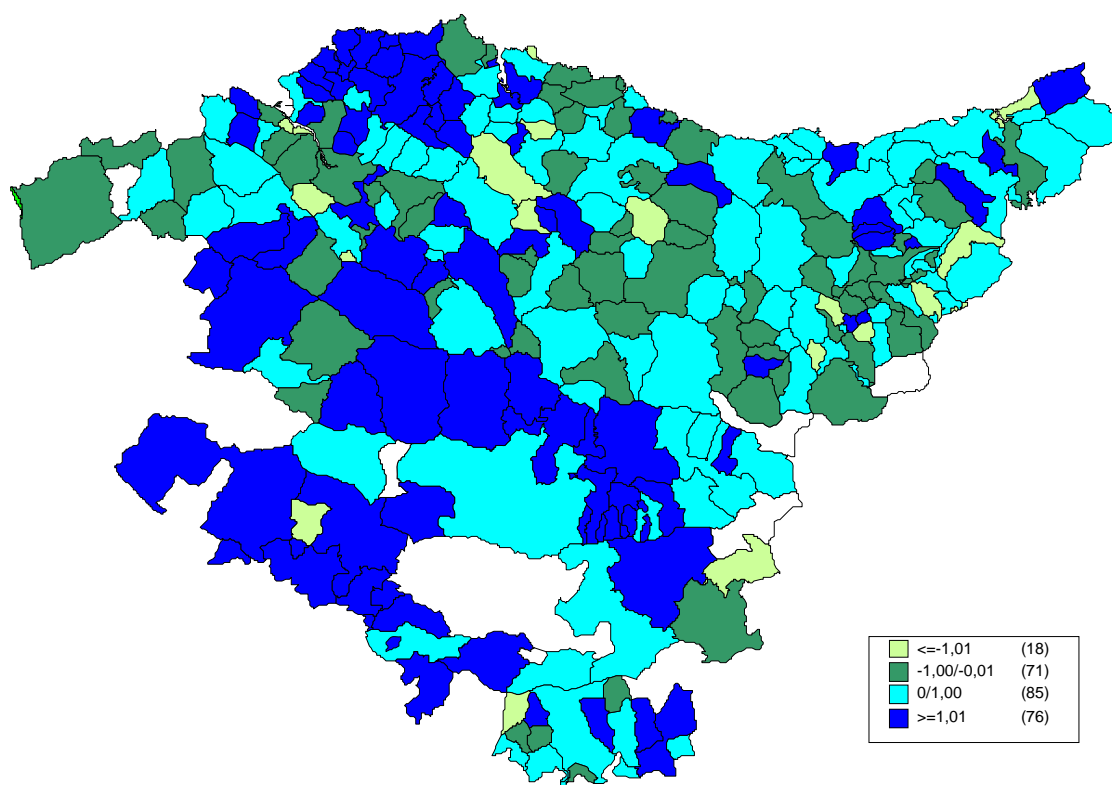

Iturria: Eustat

Termino erlatiboetan, udalerri ertainak biltzen dituen kategorია da (40.001 - 100.000 biztanle) ehunekoen arabera gutxitze handiena eta errolden arteko hazkunde-tasa negatiboena izan zuena. Biztanleei dagokienez tamaina txikiagoa duten udalerrietan eta 100.000 biztanletik gorako kategorian sartzen diren hiru hiriburuetan portaera onenak ikusi ziren, biztanle kopuruaren gehikuntzak horietan eman baitziren.

Jarraian kategoría guztiak aztertuko ditugu, banaka. Hala ere, ezinbestean aipatu behar da 2003. urtean biztanle kopuruetan gehikuntza handienak izan zituzten Euskal Autonomia Erkidegoko udalerriak honakoak izan zirela: Vitoria-Gasteiz, 2002ko abenduan baino 1.237 pertsona gehiagorekin; Irun, 1.165 biztanle gehiagorekin; Bilbo, 742 pertsona gehiagorekin; Arrigorriaga, 431 biztanle gehiagorekin; Sopelana, 381 pertsona gehiagorekin eta Durango 377 biztanle gehiagorekin.

9. Errolda arteko hazkunde-tasa, udalerrrika (%). 1996-2003

Iturria: Eustat

2003. urtean biztanle kopuruan gutxitze absolutu handienak izan zituzten udalerrriak hauexek izan ziren: Sestao, 577 biztanle gutxiagorekin; Portugalete, 552 biztanle gutxiagorekin; Basauri, 344 biztanle gutxiagorekin; Pasaia, 282 biztanle gutxiagorekin eta Errenteria 199 biztanle gutxiagorekin.

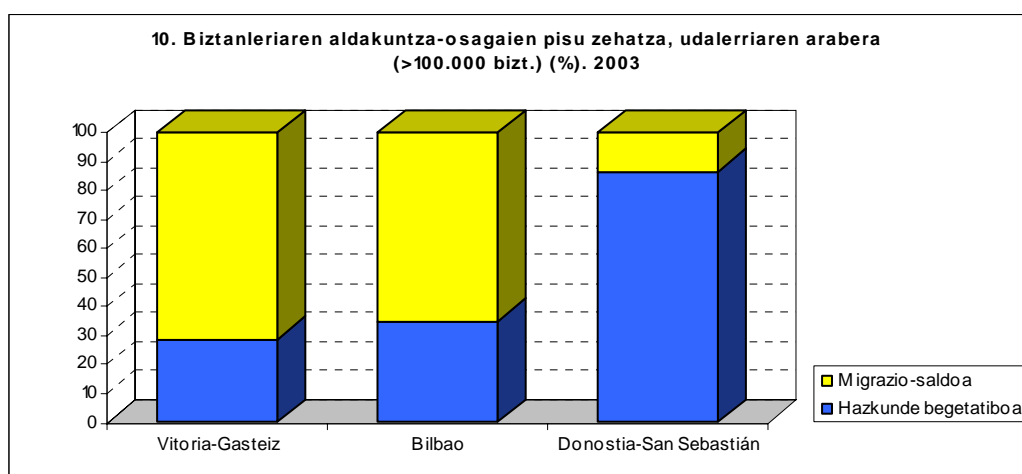
Aldakuntza erlatiboari dagokionez, hamar mila biztanle baino gehiagoko udalerrietan %1etik gorako urteko gehikuntza eman zen, hala nola: Arrigorriagan (%3,7), Sopelanan (%3,5), Irunen (%2), Mungian (%1,7), Durangon (%1,5), Amorebieta-Etxanon (%1,4), Zarautzen (%1,2), Hondarribian (%1,2) eta Erandion (%1,2); aitzitik, %-1etik gorako biztanleak dituztenen urteko beherapen erlatibo handiena ondoko udalerrietan eman zen: Sestaon (%-1,8), Pasaian (%-1,7), Andoainen (%-1,1), Portugaleten (%-1,1) eta Tolosan (%-1).

Udal biztanleriaren azken eguneratzetik hazkunde begetatibo handiena izan zuten udalerrriak Arabako hiriburua (+353), Gipuzkoako udalerrriak diren Irun (+178) eta Zarautz (+111) eta Bizkaiko udalerrria den Leioa (+100) izan ziren. 2003. urtean, migrazio-saldo positibo handiena izan zuten udalerrriak Bilbo (+1.609), Irun (+987) eta Vitoria-Gasteiz (+884) izan ziren.

Udalerrri handiak

Hiru lurralde historikoetako hiriburuek 100.000 biztanle baino gehiago dituzte eta Erkidegoko biztanleria osoaren %36 horietan biltzen da. Errolden arteko hazkunde-tasak positiboak ziren Donostia-San Sebastiánen (%0,1) eta Vitoria-Gasteizen (%0,5); Bilbokoa, ordea, negatiboa izan zen (%-0,3).

Biztanleriaren azken eguneratzetik, udalerrri horien baterako urteko aldakuntza %0,2koa izan zen. Bilbo eta Vitoria-Gasteizen 742 (%0,2) eta 1.237 (%0,6) biztanle gehiago izan ziren, hurrenez hurren. Aitzitik, Donostia-San Sebastiángo portaera zeinu negatibokoa izan zen, 2003. urtean hiriburu honetan 157 biztanle gutxiago izan zelako; edo beste era batera esanda, hiriburuan, %0,1eko beherapena eman zelako.

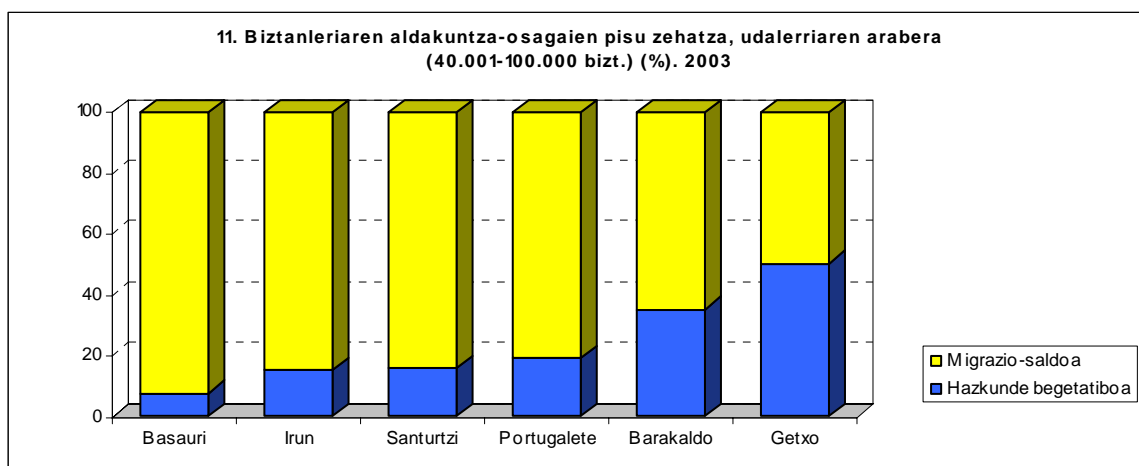

Iturria: Eustat

2003. urtean zehar, Bilbo eta Vitoria-Gasteizen migrazio-saldoari esker gehitu zen biztanle kopurua; Donostia-San Sebastiánen, aldiz, hazkunde begetatiboak izan zuen eragin handiagoa eta bi osagai negatibo izateak biztanle kopurua murriztea eragin zuen.

Udalerrri ertainak

Euskal Autonomia Erkidegoan 40.001 - 100.000 biztanle dituzten sei udalerrri daude, eta horiek guztiek Erkidegoko biztanleria osoaren %18 hartzen dute. Udalerrri hauek errolden arteko hazkunde-tasa negatiboak zituzten: Barakaldo (%-0,8), Basauri (%-0,8), Portugalete (%-1) eta Santurtzi (%-0,7). Multzo horretan sartu bai baina hazkunde positiboa dutenen artean sartzen ziren: Bizkaian Getxo, %0,2ko tasarekin, eta Gipuzkoan Irun, %0,8ko tasarekin.

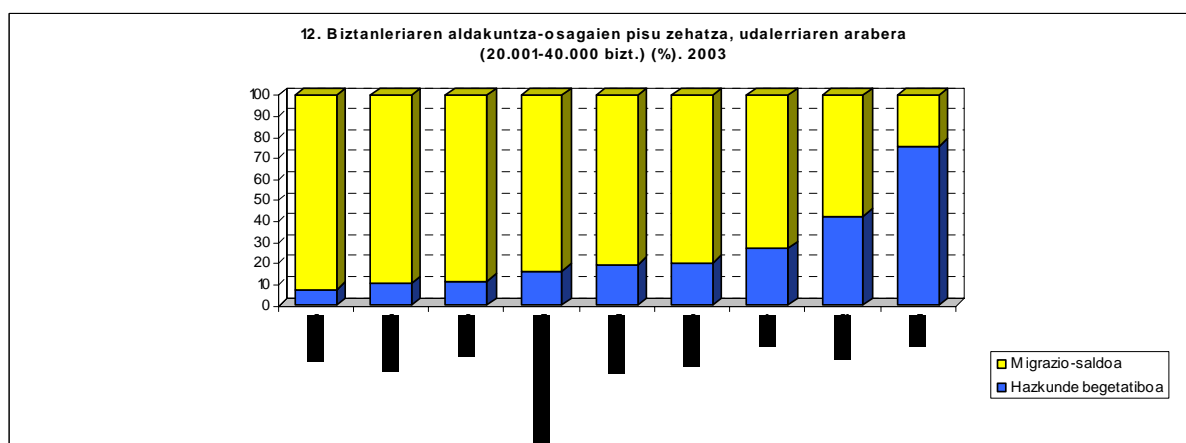
Iturria: Eustat

Aldakuntzarik berriena da kategoria honetan sartzen diren udalerriek guztira 385 biztanle gehiago izan zituztela eta osotara %-0,1eko urteko aldakuntza-erritmoa izan zutela.

Talde hau osatzen duten udalerri guztietan, migrazio-saldoak eragin du biztanleriaren aldakuntza; Getxon izan ezik, hemen aldakuntza bi osagaiak (begetatiboak eta migraziozkoak) eragin baitute.

Bitarteko udalerriak

20.001 - 40.000 biztanle dituzten bederatzi udalerriek Erkidegoko biztanleria osoaren %12 hartzen dute. Horien artean, errolden arteko hazkunde-tasa positiboak izan zituzten Durangok (%1,2), Leioak (%1,2) eta Zarautzek (%1,5).

Iturria: Eustat

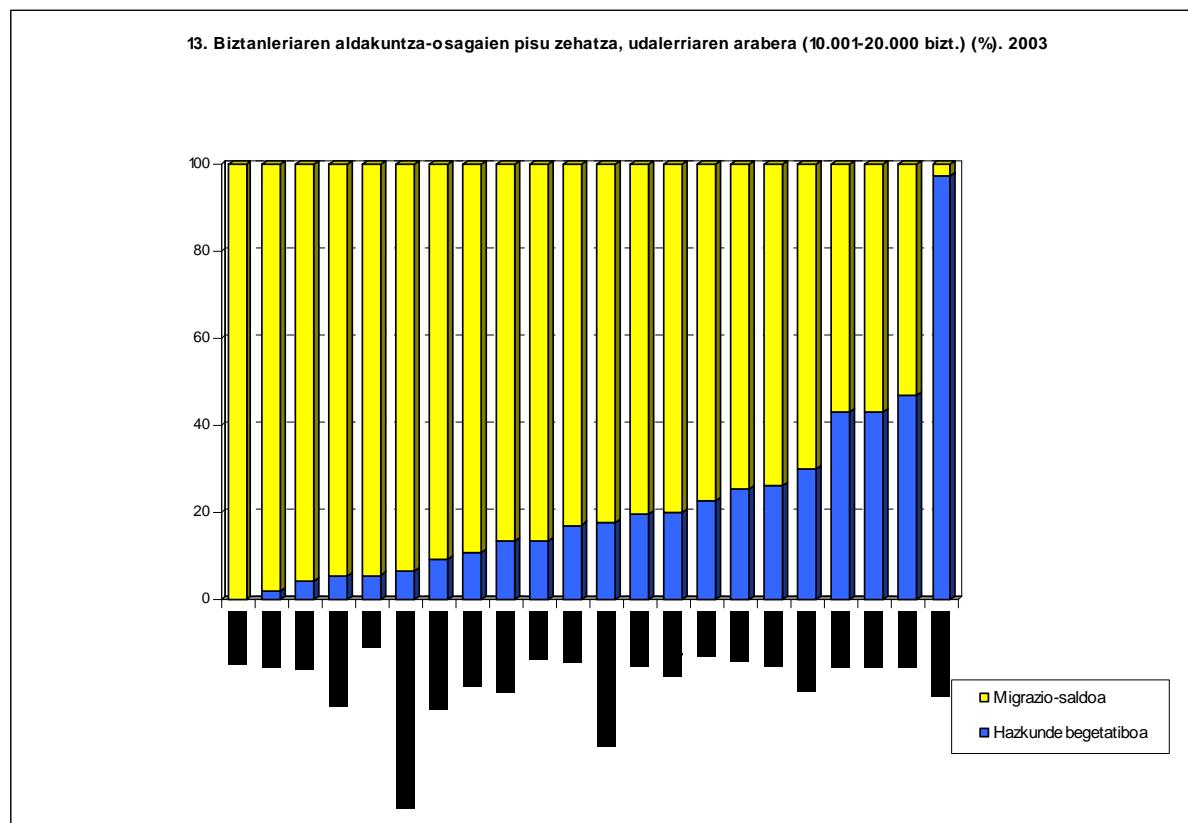
Azken udalerri horiek eta Erandiok biztanleria gehitu zuten azken eguneratzea egin zenetik. Aitzitik, Arrasate/Mondragón, Eibar, Errenteria, Galdakao eta Sestao biztanleak galdu zituzten; eta hauen artean Sestao azpimarratu behar da bertan izan zelako beherapenik handiena (%1etik gorakoa). Kategoria hau osatzen duten udalerrien baterako urteko aldaketa %-0,1ekoa izan zen. Leioan aldaketa hazkunde begetatiboaren ondoriozkoa da batez ere; baina Leioa salbuespena da, kategoria

hori osatzen duten beste udalerrri guztietan biztanleria aldakuntza gehienak migrazio-saldoen ondoriozkoak baitira.

Euskal Autonomia Erkidegoko biztanleriaren %15a 10.001 eta 20.000 biztanle arteko 22 udalerritan bizi da. Pasaia nabarmendu behar da, udalerrri honek errolda arteko hazkunde-tasa negatiboa %-1etik beherakoa duelako. Aitzitik, %1etik gorako tasa positiboak dituzte Sopelanak (%2,4), Arrigorriagak (%1,8), Mungiak (%1,4) eta Hondarribiak (%1).

Udalerrrien kategoria honetan guztira 490 biztanle gehiago egon zen, eta ondorioz urteko aldaketa %0,2 izan zen. Kategoria honetako hamar udalerririk 1.795 biztanle gehiago izan zituzten; hau da, euren biztanleria %1,3 gehitu zen. Baina biztanle gutxiago izan zituzten hamabi udalerriek guztira 1.305 biztanle galdu zituzten, hau da, %0,7.

Kategoria honetan sartzen diren udalerrri gehienetan biztanleriaren aldakuntza migrazio-saldoren ondoriozkoa izan zen; baina Lasarte-Orian ez zen horrelakorik gertatu, hemen hazkunde begetatiboaren ondorioz eman baitzen biztanleriaren aldakuntza.

Iturria: Eustat

Udalerrri txikiak

Azkenik, gelditzen diren 10.001 biztanle baino gutxiagoko 210 udalerriek Erkidegoko biztanleria osoaren %19 zuten. Horietako 143k errolda arteko hazkunde-tasa positiboak zituzten eta 67k tasa negatiboa. Mila biztanle baino gehiagoko udalerrrien artean, %3tik gorako tasa positiboak izan zituzten hauek nabarmendu behar dira: Araban Alegría-Dulantzi (%5,8), Zuia (%5,7) eta Okondo (%3,4); Gipuzkoan Irura (%5,1) eta Astigarraga (%3,1) eta Bizkaian Bakio (%4,1), Gorliz (%4) eta Loiu (%3,6).

Oro har, 10.001 biztanle baino gutxiagoko udalerriek 3.734 biztanle gehiago izan zituzten eta urteko aldaketa positibo handiena (%0,9koa). Udalerri-talde honetatik, biztanle gehiago izan zituzten udalerriek 4.840 biztanleko gehikuntza izan zuten, hau da, %1,9; baina biztanle gutxiago izan zituztenek 1.106 biztanleko galera izan zuten, hasierako biztanle kopuruaren %0,7.

Biztanleriaren gainean EUSTATEk egindako aurreko eguneratzeetan, kategoria hori pixkanaka biztanleak galtzen joan zen 1995. urtera arte. Hain zuzen, urte horretan urteko aldaketaren zeinua aldatu egin zen eta balantze positiboa izan zuten; hurrengo urteetan joera hau berretsi egin zen.

Udalerri horietako bostetik lautan biztanleriaren aldakuntza migrazio-saldoaren ondoriozkoa izan zen, gainerako udalerrietan, ordea, biztanleriaren aldakuntzak hazkunde begetatiboaren eraginez eman ziren.